

SANTA BÀRBARA

full parroquial

VILA FRANCA DE BONANY

DIP. LEG. 26 - 1980 NUM. 65 MARÇ 1986

OTAN; SI, O NO?

DIA 12 LA SOLUCIO, MENTRESTANT PENSAU-VOS-HO

perp / Ayó '86

sortir o no sortir de la o.t.a.n.

Les posicions dels partits polítics abans d'Espanya entrar a la O.T.A.N., decisió presa pel qui llavors era president del Govern de U.C.D., Leopoldo Calvo Sotelo, eren ben definides. La dreta que de sempre ha vist fantasmes a punt d'investir partint directament del Pacte de Varsovia amb la mania de reprimir militarment les nacions occidentals europees, ha estat sempre partidària d'aficar amb totes les conseqüències el nostre país dins la O.T.A.N. La postura de l'esquerra era de declarada neutralitat, partidària de no reforçar cap dels dos blocs, ni el de l'Aliança Atlàntica ni el de Varsovia.

Avui la situació ha sofert un canvi. L'actitud dels partits polítics no és la mateixa. Am motiu de la consulta electoral a celebrar el pròxim dia 12 de març per demanar al ciutadà si creu o no convenient la permanència en la Aliança Atlàntica, sorprenentment és la dreta, amb la idea de gastar el govern socialista, qui es decanta i recomana l'abstenció als seus electors. El govern socialista també canvia de parer i demana a la població que es pronunciï a favor del sí. Així mateix amb unes determinades condicions: No a l'estructura militar, que cap soldat espanyol surti fora de les nostres fronteres, desnuclearització total del territori espanyol i progressiva retirada de les forces americanes del país.

Llamentablement aquesta enrevessada qüestió de sortir o no sortir de la O.T.A.N. ha dividit totalment el criteri de l'esquerra, un sector és partidari del sí i l'altre del no. Tots estan convençuts que la rabiosa carrera armamentística és la lacra de la Humanitat. Els sectors progressistes són conscients que arribada la recta final del segle XX és imperiosa responsabilitat dels polítics es preparar la joventut del 2000 per a la pau i no per a la guerra.

D'acord amb aquests plantejaments encara que sigui per vies diferents uns i altres es desviuen per trobar un sistema basat en la pau i cooperació. En qüestió tan important com és la pau i seguretat avui la gent progressista està anhelosa entre l'espasa i la paret, indecisa del camí que realment li convé prendre. Sens dubte quan urgeix una decisió s'elegeix la que es creu més convenient. Dels dos mals, com és natural, ens aferram al més petit.

Després de sospesar els avantatges i desavantatges he arribat a la conclusió que pel bon desenvolupament de la democràcia és acceptar la petició del govern socialista de permanència en la Aliança Atlàntica. És de suposar que són moltes les raons del P.S.O.E. que tant ha lluitat per posar fre a la maquinària armamentística per canviar de posició.

D'uns anys a aquesta part les circumstàncies han canviat i el panorama espanyol no és el que abans era. Espanya ha deixat d'estar aïllada dels pobles del nostre entorn. El govern socialista ha aficat de ple el nostre país dins la Comunitat Econòmica Europea. En gran aplaudiment el sistema democràtic espanyol ha estat acceptat per tots els organismes europeus. Molt seriosament el govern socialista ha establert conversacions amb el govern dels Estats Units encaminades a fer desaparèixer les bases americanes del territori espanyol.

L'organització de la Aliança Atlàntica formada pel conjunt de nacions lliures i democràtiques europees juntament amb Espanya, si triunfa el sí, poden esser una garantia per a la convivència pacífica amb els pobles dels nostres veïns. L'Organisme de la O.T.A.N. es pot convertir el dia de demà en l'arbitre capaç d'estabilitzar la situació i passar a ser l'esperança del futur per aconseguir millorar les relacions de les dues potències en pugna més poderoses de la terra i crear un clima de confiança per acabar d'una vegada per totes la brutal carrera dels missils.

Finalment hem de dir que la política exterior duita pel govern socialista no només és alabada pels països occidentals sinó que també és acceptada per les nacions de l'àrea de l'Est, ho confirmen les recents declaracions de l'ambaixador de Rússia: Les relacions diplomàtiques russo-espanyoles actualment són immillorables.

De qualsevol forma és positiu que el govern socialista hagi tingut la valentia, en qüestió tan transcendental com és aquest Referendum, de demanar al ciutadà la conveniència de seguir o no en la Aliança Atlàntica. Amb el convenciment que encara que el resultat li sigui advers, serà acceptat el triomf de la majoria.

Bartomeu Estrany

MALNOMS DE VILAFRANCA

Felet és una contracció de Ra-felet, diminutiu de Rafel.

Trobam aquest malnom a S'Horta de Sóller Portol, Vilafranca i Sant Joan, entre altres bandes.

L'any 1795 a Sant Joan, hi havia un Cosme Salom de malnom Felet, el que demostra que els Felet de Vilafranca i Sant Joan, són de la mateixa soca, i així com l'antiquitat d'aquest malnom. La frase o refràny "Felet no't dons" que s'usa quan un està obstinat en la seva opinió, fa referència a aquell fet històric, terriblement trist, de la crema dels descendents dels jueus conversos, quan Na Catalina Tarongí animava el seu germà camí del suplici "Felet no't dons que no mos cremaran a noltros, sinó a sa roba".

Com es foc li va arribar a ses rues dels calçons li deia "Felet no et dons que ta carn no es cremarà"

Un portador d'aquest malnom Rafel Salom Jaume, conegut per "Mestre Rafel Felet" va ser un vilafranquer, molt popular que va exerci molts d'oficis. Ca seva era el carrer de Sant Martí, número 13.

Va ser pastor de Sant Martí a on més tard va fer de cuiner.

LA SANTA QUARESMA

Es una temporada de 40 dies de preparació de la gran festa de Pasqua de Resurrecció recordant al mateix temps els 40 dies passats en el desert fent oració i dejunant el nostre Mestre i Redemptor, Jesús. Per preparar bé una festa, és costum netejar i adornar el lloc on s'ha de fer. L'Església, mare dels cristians, ens convida a fer una cosa semblant amb les nostres ànimes.

Durant segles els cristians en temps de la Quaresma dejunaven molts de dies i es privaven de menjar carn, escoltaven sermons per meditar la paraula de Déu, reflexionaven sobre la Passió de Jesús fent l'exercici devot del "Via crucis" (vulgarment Els Passos), s'arrepentien dels pecats comesos confessant-los i fent penitències, anaven a Missa i feien altres sacrificis i obres de misericòrdia per aconseguir la convenient netejada i ornament de les seves ànimes.

Actualment ¿com ho farem? Complint per obediència el que ordena el reglament de

Va tenir botiga, fent de carnisser i cocouer.

Però tal vegada pel que és més recordat El S'En Felet, per la gent major, és per les seves activitats com a "curandero" i adobador d'ossos.

També ha quedat del seu record, un bon grapat de gloses, fetes pel seu contemporani l'amo En Francesc Gil -un altre vilafranquer també molt viu i molt popular- gloses per molts recordades.

Un home tan trullós com va ser el S'En Felet, no és rar que també fes "estraperlo". Se conten uns quants fets relacionats amb "l'estraperlo" del S'En Felet.

L'amo En Francesc Gil que vivia darrera l'església al costat de Ca Ses Monges, va veure un vespre fressa "d'estraperlo", just baix de la part de l'església, el que li va fer dir aquesta glosa:

Oh cor de Jesús amorós
vós que teniu tanta pipella
estraperlo de famella
vos en fan just baix de vós.

Cançó que està recollida dins el "Cançoner Popular de Mallorca" del Pare Rafel Ginard, amb la mateixa versió i sabut és que el P. Ginard, per la seva condició de religiós, va deixar d'incloure al Cançoner, moltíssimes cançons que d'una manera directa o indirecta feien referència al sexe.

Miquel Florit Huguet

la nostra societat: l'Església, com són els dejunis i abstinències, sense oblidar allò que diu el papa, St Lleó: "val més la privació dels nostres vicis que la dels aliments, encara que el dejuni és cosa santa i raonable com la llimosna i les obres de misericòrdia". El dejuni i sacrificis corporals no tots ho poden fer, però per les altres coses basta la bona voluntat.

Ja que en la majoria de parròquies mallorquines no es fan sermons quaresmals, ni missions, ni exercicis espirituals que servien, i serveixen, per remoure les consciències com un garrot per remenar el fons d'un safareig per desferrar el llot que enterboleix i fa pudentes les aigües, ens convé repassar qualche catecisme i llegir La Bíblia especialment el Nou Testament que és més fàcil d'entendre i fer molta d'oració com Jesús va fer en la seva Quaresma.

Mateu Bauzá, Pvre.

Mn. RIBER LA MORT DEL MAIG

UNA POESIA DE MN. RIBER COMPOSTA A VILA-FRANCA

Qualsevol dia la vida ens dóna una sorpresa agradable.

Fullejant ahir mateix les Obres completes del excels poeta mossén Llorenç Ribet, vaig adonar-me'n de que una de les seves poesies era nadiva del nostre poble.

Eren uns versos fins i suaus com tots els seus, una d'aquestes composicions que bona part de la generació jove te arreconades, o tal volta desconegudes, però a les quals ningú podrà jamai negar l'alt valor poètic i la seva dicció d'orfebreria.

Del seu autor va dir un mestre en l'art, En Joan Alcover: "passen anys, passen generacions i no en surt en exemplar autèntic de poeta. Per això, si en neix un com aquest entre nosaltres, valdria la pena que el baluard de Sant Pere l'anunciàs amb vint-i-una canonades" En aquesta poesia, nosaltres, de estudiants de Literatura, ja la coneixiem, l'assaborien i fins i tot recitavem alguna estrofa anant a passejar el capvespre dels dijous o dels diumenges per entre els camps d'ametlers florits i de sembrats verds a l'ull del sol de gener.

Donaven per suposat que aquesta joia literària havia estat inspirada per qualsevol poble de la plana mallorquina: ignoravem, emperò, que En Ribet hagués estat mai al nostre poble de Vilafranca. Ahir mateix, emperò, al llegir la introducció que fa el poeta a la edició de les seves Obres completes, i que titula "Mirant cap enrera", hi vaig trobar que a moltes de les composicions les enriqueix amb la fe de baptisme, és a dir fa constar el lloc del seu naixement. I a una d'elles li posa el ròtul següent: "La Mort del Maig es filla de Vilafranca de Bonany". Molt m'alegrà i quasi me emocionà l'enterrar-me d'aquest origen. Tant que em va pareixer de justícia que tots els vilafrancers coneguessen aquesta composició tant bella. Per això és que n'he escollit unes quantes estrofes de les vint-i-vuit que la formen per enviar-les a la redacció de "Santa Bàrbara", amb la creença de que molts de lectors m'ho han d'agrair. Aquí les teniu:

*Dins la planura ajaguda
el poble és pobre i colrat:
lluny d'altres viles, perduda
sembla una espiga de blat.*

*Les cases aquí són franques,
no hem mester clau per obrir:
mirau les cadires blanques,
la taula de menjar, i*

*la vella pastera on tova
el pa de blat reveió:
a cada casa un jove,
a cada porta un amor.*

*A cada finestra alçada
clavells vermeis com un cor:
cada llinda és ombrejada
d'un vell parral que està en flor.*

*De l'església enmorenida
surt per estones un raig
d'olor de rosa marcida,
agònic a la del maig.*

*Una aura lliberta i pura
m'arriba del camp endins.
du'm al cor de la natura,
oh entrunyellat de camins!*

*Camins que anau al costat,
al costat de l'aigua trista
en coloqui desolat
fins on arriba la vista,*

*caminois que anau, anau
amb l'aigua qui se llaenta:
camins qui la consolau
i la perfumau de menta:*

*caminois desconeguts
i dreces ignorades,
jugant com a nins perduts
amb nines esgarriades,*

*camins llargs com un anhel
dins una ànima tranquil·la,
que a un cap teniu el cel
i a l'altre teniu la vila.*

*Camí ple de morenor
on duen ansa per ansa
dos infants un gerricó:
jo m'abandon amb fiança*

a tu. Porta'm a un lloc
on un idil.li floresca,
a on me reposi un poc,
a on hi haja aigua fresca:

a on hi haja un bell ca
enamorat de la lluna,
qui tenga un esguard humà
als fons de sa nina bruna:

a on hi haja un portal
obert a la simpatia
i a la mà qui, capvespral,
capta pa de poesia.

La serralada infinita
allà baix se va fonent:
se fa petita, petita
petita, adorablement.

Per les planes encalmades
baixant dels campanars vells
volem les nou batallades
com un vol de nou aucells.

Sobre una branca sanglota
rítmicament un mussol:
picarolejant degota
plor de ferro, un picarol.

El vel de la nit ombria
l'esqueixa un crit: el sentiu?
És un aucell que somnia
que ja li afollen el niu!

Tremolant mil veus discretes
ja s'eleva sense fi:
els grins canten completes
del Maig qui està per morir.

Mentres puja compungit
pel cel humil dels pagesos
el llanteroner de la nit
amb tots els llantons encesos.

Josep Nicolau Bauzá

PETIT RACÓ

LA SENYORA toni mus

Aquesta obra descriu una bella història, que si no és veritat, bé podria esser-ho, tant per la seva temàtica com pel gran realisme de cada un dels personatges. L'autor fill de catalans, nascut a Felanitx i manacorí de tota la vida, juga amb el llenguatge amb gran naturalitat, empra les mateixes paraules del poble, com si d'una xerrada de carrer es tractàs. Quan tens el llibre a les mans, sembla una llepolia a la boca d'un al·lot petit. Fa ganes de llegir-te'l d'una tirada.

Pel que fa a l'argument, qui no coneix a Mallorca una història de senyora rica, pagesa, vídua jove, víctima d'un primer matrimoni imposat i que no la va fer ni mica feliç, que s'enamora del porqueret, perquè aquest és capaç de donar-li tot allò que el senyor no va ser capaç?. Idò "la senyora" recrea aquestes situacions amb tan viu realisme com si fos un fet d'avui mateix i que a cada un del personatges sols manca posar-li nom.

Si voleu passar una estona divertida, llegin coses que de petit vàreu sentir contar i, després ja grans vàreu veure com hi havia persones i situacions que pareixien sortits d'aquelles contarelles, posau-vos a llegir "la senyora". Us asseguro que ho passareu molt divertit.

Gabriel Alzanillas

Qualsevol llegís el diari El Dia del passat 26 de febrer pot pensar-se si per la vila hi ha "bruixes", perquè ja em direu si el títol que aquest diari va publicar a primera plana no és per pensar-s'ho.

Per la seva importància, quant a la imatge que del nostre poble es puguin formar els qui no el coneixen, volem transcriure íntegrament l'article publicat a les pàgines centrals:

Antoni Salva

Vilafranca: los campos malditos

■ «El pasado mes de agosto descubrí la razón de las desgracias de mi familia. Mi mujer llevaba enferma mucho tiempo, mi hija padecía una extraña alergia, a nuestro alrededor ocurrían cosas raras, en especial entre nuestros vecinos... Fuimos a Palma y un curandero nos dijo que sólo clavando cruces podríamos contrarrestar el maleficio que nos afligía».

Ruiz Collado

Cruces clavadas en los campos de cultivo, cruces colgando de los árboles, cruces a la entrada de los invernaderos, cruces pintadas sobre la pared, cruces clavadas en paredes, puertas, ventanas, etc. Esta es la sorprendente imagen que ofrece cierta zona de Vilafranca, que al decir de los lugareños, «está maldita».

Huelga decir nombres y personas implicadas en el tema: unos están convencidos de lo que hacen, y para ello han adoptado una actitud que roza el fanatismo, y otros, ante dicha actitud, manifiestan su preocupación por todo lo que está pasado.

Tierras malditas

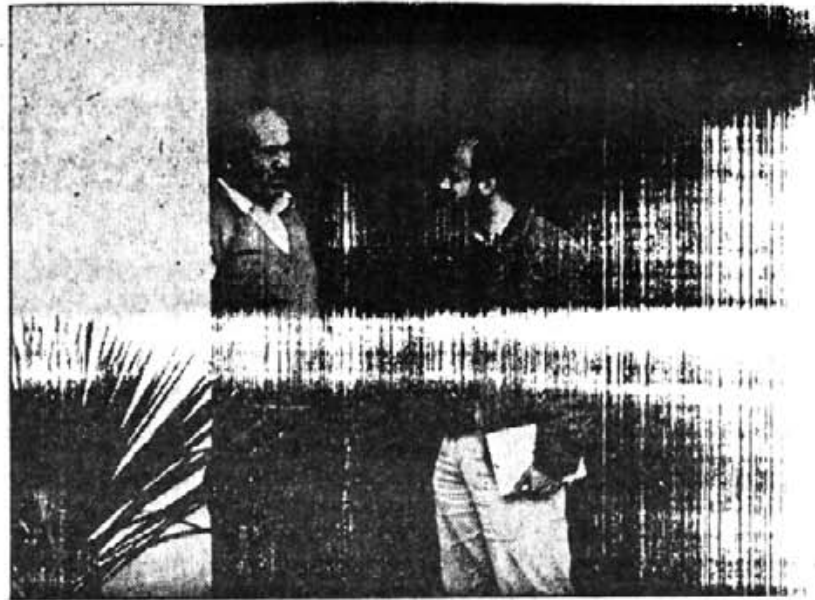
Esta quizás podría ser una historia de cualquier guión apocalíptico de Hollywood, pero el azar del destino ha querido que ocurra aquí. No vamos a entrar en si todo este «affaire» es la consecuencia directa de la visión trasnochada de un payés asustado, pero los hechos están ahí y punto.

Todo empieza allá por el mes de agosto cuando un payés de las afueras de Vilafranca... «descubrí cual era la razón de la desgracia de mi familia: mi mujer llevaba enferma mucho tiempo, mi hija padecía una extraña alergia, es por ello que al leer en un medio local de prensa el nombre de un curandero de Palma, acudí desesperado a él. Enseguida todo cambió, y para bien. Al mismo tiempo, nos dimos cuenta de que a nuestro alrededor estaban ocurriendo muchas cosas raras, en especial en nuestros vecinos, y que hasta el momento habían pasado completamente desapercibidas...».

En el mes de octubre el payés lleva a su mujer e hija a Palma y acontece todo lo narrado. En los meses posteriores la actitud del protagonista, por llamarlo de algún modo, cambia radicalmente, en especial con sus vecinos, «para contrarrestar este maleficio tuve que instalar cruces en todos los terrenos lindantes con el mío, así como en mis propias posesiones. Al mismo tiempo, en mi casa desde entonces siempre quemamos incienso y romero para contrarrestar, junto a las cruces, todo ese mal de ojo. Es el único modo de hacerlo, y aunque no pueda ahora dar una explicación de todo, espero que de aquí a unos meses todo cambie. El tiempo, en última instancia, dará la explicación definitiva...».

El protagonista no quiso hablar en profundidad. Se limitó a algunas vaguedades.

Sin razones lógicas

Sus vecinos, unos con miedo y otros tranquilos por que no tienen nada que temer, desde primeros de año se dan cuenta de la transformación habida en esta familia, «antes solíamos ir a hablar con ellos, pero ahora simplemente nos saludamos y en último caso hasta nos evitamos... Sobre qué opinamos respecto a las cruces. Nada. Están ahí y no molestan a nadie. Simplemente dan un aspecto un tanto truculento a la zona: el encontrarse en medio del campo con una cruz, o en un simple árbol, creemos que no es normal. Dicen que la culpa de los males de esa familia la tenemos nosotros. Esto es ridículo, ya que dice muy poco a favor de esa familia... Se puede decir que ahora estamos a la espera de acontecimientos. Decir algo más es especular con algo que no conocemos, pese a que en el pueblo todo el mundo esté al corriente de este extraño suceso...».

Insistimos reiteradamente sobre la razón de todo esto y el protagonista de esta extraña historia, muy a duras penas, simplemente se limitó a decir: «Algo o alguien ha maldecido estas tierras, y ésta ha sido la razón principal de mis desgracias. Es una fuerza poderosa a la cual, por el momen-

to, solamente la podemos contrarrestar con los medios que hemos adoptado. Es mejor esperar, ya que de lo contrario sería peor...».

Repetir de nuevo que los hechos están ahí y punto. Todo lo demás son eso, especulaciones.

■ Sus vecinos, unos con miedo, y otros tranquilos porque no tienen nada que temer, desde enero se han percatado del cambio: «Antes solíamos ir a hablar con ellos. Pero ahora simplemente nos saludamos... e incluso hasta nos evitamos. ¿Qué opinamos sobre esto?: Nada. Están ahí y no molestan a nadie, aunque dan un aspecto truculento al lugar»

ELS NOSTRES COSTUMS

Hi ha tantes coses per dir i, sobretot, tantes coses que, si no les cuidam, es poden perdre. La cultura popular inclou totes les tradicions que ens han arribat de generació en generació. Jo voldria fer una crida a tota la gent perquè ens esforçàssim per conservar els bons costums i no només els que ens convenen.

M'agradaria recordar com solucio-
naven els nostres avantpassats, no molt
llunyans encara, les seves necessitats,
abans d'haver descobert i inventat tants
de productes i tècniques modernes.

Volia parlar d'una tradició, que més que pròpia del nostre poble o contrada, ho és de tota la pagesia mallorquina, potser, però, desconeguda per molts. Ja fa temps que l'home va començar a formatjar i encara ara ho fa. Molt de formatge que menjam avui està tractat industrialment, però hi ha gent que ho fa a la manera artesana, aquesta gent encara empra un producte químic per fer prendre la llet: el "quajo". Abans, no fa cap segle, aquest producte no s'havia inventat i aleshores ja es feia bon formatge. Era el mateix pastor el qui recollia la llavor la llavor de carxofera, en els mesos d'estiu, la secava al sol i això era el que feia prendre la llet.

Ara està en complet desús, però, potser no sia convenient deixar-ho abandonat dins el racó dels obliterats i antigalles que no ens tornaran servir, ja que tots sabem que encara hi ha vegades que hem d'emprar les espelmes.

Amb aquest escrit no vull, ni molt manco, menysprear els avanços científics tan freqüents de poc ençà, sinó m'agradaria que fos el principi de la contestació a la pregunta que tots ens hem plantejat un dia o altra: ¿què faríem si, un dia, ens faltassin totes les comoditats de què avui disposem?

Margalida Mascaró

G L O S S E S

S'ENTERRO DE SA SARDINA

Vos dic que pareix mentida
que es dimarts de carnaval
enterrin un animal
que l'hiuen sa sardina
quan sabem que Sa Corema
lendemà nos ha d'entrar
i nos deixaran menjar
peix en que sigui balena.
Crec que lo prudent seria
que es dimarts de carnaval
enterrassin s'animal
que té molta "porqueria"
que no porem menjar carn
a dins es temps de Corema
que així ho mana l'església
es dies que no en menjam.
Però es porc té sa carn fina
i n'hi haurà molts que pensaran
que és molt millor menjar carn
que menjar una sardina.
Així és que cristià
pensa que menjant sardina
pots aficar-te una espina
i no si porc vols menjar.

Joan Nicolau (Torretes)

EXCURSIÓ AL PUIG TOMIR

DIA 16 DE MARÇ AL PUIG TOMIR (1103m)

- Interessats aquintau-vos abans de dia 10 al Cap. Amengual
- Sortirem a les 8 del matí

Deposit
5.50 rts

OTAN SI, OTAN NO.

Fa molts de segles que hi ha gent a la terra i des que tenim coneixement de la història, l'home ha estat l'espècie d'animal que ha duit a terme les lluites més acarnissades i nombroses que hagin existit d'una nació contra una altra, d'uns interessos contra uns altres.

I emprant les armes a dites lluites del que més ha quedat ha estat porràbia, angouia, en els qui han quedat vius, apart de la misèria i destrucció.

No s'acaba d'entendre que el partit que governa l'Estat Espanyol que abans de les eleccions prometeren un Referèndum i que estava més d'acord en sortir de la OTAN que de seguir fora específica fins el moment gairebé el per què del canvi tan redical de la seva postura en el tema.

Per les festes de San Isidro de Madrid el professor batle de la capital de l'Estat Enrique Tierno Galván, contestava a la pregunta que pensava ell del tema, per la TVE el poguérem contemplar donant l'opinió negativa de seguir formant part de la OTAN expressant que seguia confiant més segur un enteniment entre els distints països a través del diàleg que no mitjançant les armes. Tenint en compte la infinitat de gent que mor de fam dia a dia passant situacions d'atruïques, increïbles si no les viuen.

Remarcant les paraules de Máximo Alberitzzi, membre de l'executiu del partit radical italià. A la roda de premsa estant de visita per la nostra illa l'any passat, que de seguir Espanya a la OTAN un percentatge quasi segur que l'illa es convertesqui en blanc d'un dels missils del Pacte de Varsovia, degut a la situació estratègica geogràfica en què ens trobam.

Poguérem adonar-nos que es va fer una gran campanya de propaganda de juguetes NO bèl·liques abans dels Reis per la TVE. Com també podem comprovar aquest altre que es du a terme per seguir integrat a la OTAN.

¿Què és més perillós, que els nins juguin amb juguetes bèl·liques o que hi puguin jugar els governants de les nacions?

Si creim millor que els nins no hi juguin i oferim en la mateixa pregunta pel referèndum de rebaixar milita-

risme americans i no posar missils nuclears al nostre territori, a canvi del sí a la OTAN és totalment contradictòria. Tenint en compte que el grup de països que formen la OTAN ho fan per preparar material bèl·lic per poder emprar en cas de conflictes. Sabent que hi ha altres organitzacions d'aquest tipus i que l'objectiu primordial de tals organismes és l'ambició de poder.

Josep Sansó (Pep Mercader).

Que és el Consell Insular

Es un element fonamental de l'autonomia. El Govern, l'administració i la representació de Mallorca corresponen al Consell Insular de Mallorca.

Té la facultat d'assumir dins l'àmbit territorial aquelles competències que vagi rebent la Comunitat Autònoma.

Formen el Consell Insular de Mallorca, els trenta Diputats elegits per el Parlament a l'illa de Mallorca.

A més, actua com a Administració Local amb competències pròpies. Acompleix una àmplia tasca assistencial a través dels centres propis que són: l'Hospital General, l'Hospital Psiquiàtric, la Llar de la Joventut, la Llar de la Infància, la Llar dels Ancians i el patronat Verge de la Salut.

Realitza accions en els camps següents: Ordenació de Biblioteques i arxius, tant pròpies com d'altres organismes.

Fomenta el coneixement i la difusió del folklòre.

Impulsa el coneixement i l'ús, en tots els àmbits, de la nostra llengua.

Ajuda tot tipus de publicacions culturals.

Des del Teatre Principal, centre que depèn del Consell Insular de Mallorca, du a terme la seva política cultural.

Elabora anualment el Pla d'Esports amb l'objectiu de crear una infraestructura esportiva a tots els pobles.

Segueix una política que fomenta tant la pràctica com l'aprenentatge de l'esport.

Emet informes relatius a l'ordenació del territori i a l'urbanisme.

Elabora el Pla d'obres i serveis que permetrà dotar els pobles d'infraestructura bàsica.

Manté la xarxa viària pròpia.

Ha creat i manté en col·laboració amb els municipis, el servei d'extinció d'incendis.

Impulsa la indústria i el comerç.

Dona suport a totes les activitats promocionals del turisme.

Realitza accions de millora de la ramaderia i de l'agricultura.

Consell Insular
de Mallorca
c/ Palau Reial, 1

ANEM TOTS A VOTAR

Qui més qui manco sap que el proper dimecres, dia 12 de març, se celebrarà el Referèndum sobre la O.T.A.N. Estam en els darrers dies de campanya on els partidaris del SI, del NO i els de l'abstenció ens tracten de convèncer de que la seva postura és la millor pels interessos d'Espanya.

S'ha escrit molt sobre aquest bullit "O.T.A.N."... i el que resta per escriure, ens situa als espanyols en una òrbita en la que més d'un pot quedar marejat.

Qui més qui manco ha qualificat la convocatòria des de transcendental i històrica fins a ambigua i innecessària, tot segons el color partidista. Però també és veritat que el tema a pres una envergadura que ha transcendit, no tan sols dins els ambients polítics, sinó també tots els estaments socials i eclesiàstics de l'estat espanyol han volgut tastar el "brou" per a saber quin bull duen "els caragols" i explicar fil per randa la degustació "otanera".

Comencem a desenfilar "sa troca". En el cap del fil ens trobam amb un govern fortament decidit a realitzar el referèndum complint la promesa feta als deu milions d'espanyols que li donaren la confiança l'octubre del 82, encara que al final ens hagi girat la truita i en lloc de convocar-lo per sortir-ne (de la OTAN), ens el convoca per quedar-nos-hi dintre. De totes maneres, després de reafirmar una i altra vegada que si guanya el NO, en sortirem, el govern socialista(?) no va més lluny que el propi seny polític i que comporta el compromís moral de la convocatòria del referèndum.

Anem acurçant "sa troca" per arribar a la posició abstencionista, (no anar a votar), que ens predica l'oposició comandada pel r. Fraga, oblidant-se aquest "bon" home de cresta franquista que l'ordre democràtic permet, també, que la majoria dels qui formen el Poble i l'Estat Espanyol decideixin amb la seva voluntat, amb el seu vot, el camí a prendre. Per tant, si la majoria absoluta dels ciutadans votaren en el seu dia que es convocàs un referèndum per decidir un tema tan transcendental, és totalment lògic i legítim que els governants complésquin amb el mandat encomenat pel poble.

I acabam ja "sa troca" sense abans haver rebut els consells dels eclesiàstics, bisbes de gorra lila i d'anells d'or que, mitjançant la Conferència Episcopal donen "llibertat de vot" als catòlics. Com si els vots dels catòlics estassin en les seves mans.

Desfeta aquesta "troca de fil" i malgrat paresqui bastant embullada, encara així en podem treure algunes sanes conclusions. En primer lloc, que és bo i sà pel nostre sistema democràtic que els temes de gran transcendència històrica (com és el cas de la permanència o sortida de la OTAN), siguin posats a decisió del poble. En segon lloc, que malgrat alguns partits polítics ens aconsellin no anar a votar, tenim dret a fer ús del "DRET" (amb el vot) a decidir conscientment per nosaltres mateixos, anant a votar segons els nostres punts de vista i segons les idees que tinguem. I, finalment, cal rebutjar la "llibertat de vot" que ens han volgut regalar els eclesiàstics, perquè la "llibertat de vot" no és patrimoni de cap religió.

ENQUESTA SOBRE L'OTAN

Ràdio Vilafranca i "A tota Plana" realitzaren una enquesta sobre el que pensen fer els vilafranquers en el referèndum del dimecres dia 12 de març. Aquests foren els resultats:

- 44% segurs que votaran NO.
- 9% decidits a votar SI
- 2% votaran en blanc.
- 13% segurs que no aniran a votar.
- 32% indecis, és a dir, no sap què votarà ni tan sols si hi anirà.

A Vilafranca hi ha unes 1.800 persones amb "DRET A VOT".

Miquel Barceló

PROGRAMA D'EDUCACIÓ PER A LA SALUD

El Servei d'Orientació Educativa, conjuntament amb l'equip de mestres del C.P. de Vilafranca de Bonany, ha organitzat per aquest curs un PROGRAMA D'EDUCACIÓ PER A LA SALUT amb un tema bàsic: La higiene, centrada fonamentalment en la higiene dental i prevenció de la càries. El programa es durà a terme paral·lelament Escola-família. El programa d'educació per a la salut aplicable a l'escola el duran a terme els mestres amb la col·laboració del servei d'orientació. Quant al programa de formació-informació per a pares, que es durà a terme mitjançant una sèrie de xerrades a càrrec de personal especialitzat, s'ha de dir que queda obert a tota persona interessada, sigui o no pare d'alumne de l'escola. La primera xerrada, que us serà anunciada en el seu moment, tractarà sobre la higiene dental i la prevenció de la càries.

LA SALUT ÉS RESPONSABILITAT DE TOTS
Segons la concepció clàssica de l'educació sanitària, aquesta era patrimoni d'uns tècnics qualificats i es desenvolupava amb intervencions esporàdiques a través de xerrades, etc... El nou concepte de salut s'ha d'entendre com una tasca de tota la comunitat, una labor quotidiana de pares, mestres i de tots en general.

Els professors des de l'escola poden anar inculcant hàbits higiènics, però perquè aquests hàbits de salut s'extenguin a la família i el nin trobi una harmonia entre el que aprèn a l'escola i a ca seva, és imprescindible la participació dels pares. Per això us demanem que, des de ca vostra, col·laboreu amb nosaltres en l'objectiu d'aconseguir uns hàbits higiènics mínims de neteja corporal:

- Dutxar-se cada dia (sobretot a l'estiu) o com a mínim tres dies per setmana.
- Rentar-se les mans sempre que estiguin brutes però principalment abans de cada menjada i després d'anar a l'excusat.
- Rentar-se el cap al manco una vegada a la setmana. El respallat diari i la neteja periòdica són bones mesures preventives contra els pois.
- Rentar-se els peus cada dia (en el cas que la dutxa no sigui diària).
- Canviar-se diàriament la roba interior (calçons, calcetins,...).
- Rentar-se diàriament els genitals.

g. Rentar-se les dents després de cada menjada (o com a mínim abans d'anar a dormir).

NOTÍCIA

"Mentre que a Europa han disminuït entre el 30 i el 80 per 100 les càries infantils, a Espanya s'han duplicat en els darrers deu anys". Més espalmadrets de dents, per favor!. (Notícia extreta de la revista Crítica nº 731-Gener 1986).

Maria Lluïsa Fuster

CONGRÉS INTERNACIONAL DE LA LLENGUA CATALANA MCMVI 86

ELS DIFUNTS DE LA VILA

El dia 31 de gener Na Magdalena Bennasar Suñer. Al cel sí. Tenia 85 anys.

notícies fresques

De la conferència que, organitzada per l'Ajuntament i la Cambra Agrària, donà D. Tomàs Campaner i que versà sobre la "Llei de Pensions", entre altres coses podríem destacar:

Empleadas del Hogar.- Les afiliades a aquest Règim Especial, des del 1er. de gener de 1986, podran subscriure Conveni Especial, si reuneixen les condicions, en cas de deixar de treballar, etc... També les qui es jubilin d'aquest Règim Especial tindran dret a les dues pagues extres de Juliol i Desembre.

Treballadors Autònoms.- Industrials-menes-trals, comerciants i de serveis. També tenen dret a les dues pagues extres, que abans no tenien.

Aquesta llei té altres coses positives que a poc a poc anirem coneixent.

ENS HAN FET a saber que si qualcú està interessat en preparar oposicions per a bancs o caixes d'estalvis, pot demanar informació al telèfon 581046, de les 21 a les 22,30 hores.

-++++-

EN JOAN SASTRE, es mostatxos, ha perdut un aparell de sordera, diu que li fa molta de falta, i si qualcú el troba li farà un bon favor si l'hi torna. És ben segur que el gratificarà.

-++++-

El proper diumenge, dia 9, tindrà lloc a la vila la Trobada Comarcal de Donants de Sang. A les 16 hores hi haurà missa i imposició d'insignes als nous donants, amb l'assistència del President del Consell Sr. Jeroni Albertí.

-++++-

SA RUA, S'ENTÉRRO DE SA SARDINA... què podem dir de tots aquests actes que encara no s'hagi dit ?. Un èxit total, una participació fora mida i una organització immillorable.

Sols ens resta encoratjar als organitzadors perquè, això que tant bé ha començat, tengui continuïtat... i per molts d'anys.